

Utorak, 28. travnja 2015.

P8_TA(2015)0108

Europski film u digitalnom dobu

Rezolucija Europskog parlamenta od 28. travnja 2015. o europskom filmu u digitalnom dobu (2014/2148(INI))

(2016/C 346/02)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članak 167. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
- uzimajući u obzir Konvenciju o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja koju je 20. listopada 2005. usvojila Organizacija Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu (UNESCO),
- uzimajući u obzir Direktivu 2010/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2010. o koordinaciji određenih odredaba utvrđenih zakonima i drugim propisima u državama članicama o pružanju audiovizualnih medijskih usluga (Direktiva o audiovizualnim medijskim uslugama) ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir Direktivu 2001/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2001. o usklađivanju određenih aspekata autorskog i srodnih prava u informacijskom društvu ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1295/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o uspostavi programa Kreativna Europa (2014. – 2020.) i stavljanju izvan snage odluka br. 1718/2006/EZ, br. 1855/2006/EZ i br. 1041/2009/EZ ⁽³⁾,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 25. studenog 2014. o europskoj audiovizualnoj politici u digitalnom dobu ⁽⁴⁾,
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 3. ožujka 2010. naslovljenu „Europa 2020.: strategija za pametan, održiv i uključiv rast” (COM(2010)2020),
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 26. kolovoza 2010. naslovljenu „Digitalni program za Europu” (COM(2010)0245),
- uzimajući u obzir prvo izvješće Komisije od 4. svibnja 2012. o primjeni Direktive 2010/13/EU (Direktiva o audiovizualnim medijskim uslugama) naslovljeno „Audiovizualne medijske usluge i povezani uređaji: dosadašnji razvoj i buduće perspektive” (COM(2012)0203),
- uzimajući u obzir prvo izvješće Komisije od 24. rujna 2012. o primjeni članka 13., 16. i 17. Direktive 2010/13/EU za razdoblje 2009. – 2010. naslovljeno „Promicanje europskih djela u linearnim i audiovizualnim medijskim uslugama na zahtjev” (COM(2012)0522),
- uzimajući u obzir treće izvješće Komisije od 7. prosinca 2012. naslovljeno „O izazovima iz analognog i digitalnog doba za europsku filmsku baštinu” (SWD(2012)0431) u vezi s provedbom preporuke 2005/865/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenog 2005. o filmskoj baštini i konkurentnosti povezanih industrijskih djelatnosti,
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 18. prosinca 2012. o sadržaju na jedinstvenom digitalnom tržištu (COM(2012)0789),

⁽¹⁾ SL L 95, 15.4.2010., str. 1.

⁽²⁾ SL L 167, 22.6.2001., str. 10.

⁽³⁾ SL L 347, 20.12.2013., str. 221.

⁽⁴⁾ SL C 433, 3.12.2014., str. 2.

Utorak, 28. travnja 2015.

- uzimajući u obzir Zelenu knjigu Komisije od 24. travnja 2013. naslovljenu „Priprema za potpunu konvergenciju audiovizualnog svijeta: rast, stvaranje i vrijednosti” (COM(2013)0231),
 - uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 15. studenog 2013. o državnim potporama za filmove i druga audiovizualna djela ⁽¹⁾,
 - uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 15. svibnja 2014. naslovljenu „Europski film u digitalnom dobu – Povezivanje kulturne raznolikosti i konkurentnosti” (COM(2014)0272),
 - uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija od 4. prosinca 2014. o europskom filmu u digitalnom dobu,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 16. studenog 2011. o europskoj kinematografiji u digitalnom dobu ⁽²⁾,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 11. rujna 2012. o mrežnoj distribuciji audiovizualnih djela u Europskoj uniji ⁽³⁾,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 22. svibnja 2013. o provedbi Direktive o audiovizualnim medijskim uslugama ⁽⁴⁾,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. ožujka 2014. o pripremi za potpunu konvergenciju audiovizualnog svijeta ⁽⁵⁾,
 - uzimajući u obzir članak 52. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za kulturu i obrazovanje (A8-0123/2015),
- A. budući da su filmovi i gospodarska i kulturna dobra te uvelike doprinose rastu europskog gospodarstva i zapošljavanju te istodobno pomažu pri oblikovanju europskih identiteta tako što odražavaju kulturnu i jezičnu raznolikost, promiču europske kulture preko granica te olakšavaju kulturnu razmjenu i uzajamno razumijevanje među građanima te doprinose oblikovanju i razvoju kritičkog razmišljanja;
- B. budući da se potencijal kulturnog i kreativnog sektora u Europi, a posebno europske filmske industrije, tek treba u potpunosti iskoristiti pri promicanju europske kulturne raznolikosti i baštine te postizanju održivog rasta i stvaranju radnih mjesta, što bi koristilo i drugim gospodarskim sektorima i Europi omogućilo konkurentnu prednost na globalnoj razini;
- C. budući da je europska filmska industrija s 1 500 filmova puštenih u distribuciju 2014. jedan od najvećih svjetskih proizvođača filmova, no karakterizira je heterogena struktura financiranja i vrste produkcije;
- D. budući da europske filmove karakterizira njihova kvaliteta, originalnost i raznolikost, ali je njihova promidžba i distribucija širom Unije ograničena, što se odražava u relativno malom broju gledatelja te se ti filmovi istodobno suočavaju s velikom međunarodnom konkurencijom i teškoćama pri distribuciji u Europi i izvan nje;
- E. budući da je unatoč velikom broju filmova koji se proizvedu svake godine optjecaj europskih nenacionalnih filmova u državama članicama i dalje slab, a istodobno je unutar Unije vrlo raširena distribucija neeuropskih produkcija;
- F. budući da se u raznolikosti europskih filmova odražavaju bogatstvo i snaga europske kulturne i jezične raznolikosti, što znači da je europsko filmsko tržište prirodno fragmentirano;
- G. budući da je promicanje kvalitetne filmske produkcije posebno važno za manje države članice s manjim brojem osoba koje govore jezikom dotične zemlje;

⁽¹⁾ SL C 332, 15.11.2013., str. 1.

⁽²⁾ SL C 153 E, 31.5.2013., str. 102.

⁽³⁾ SL C 353 E, 3.12.2013., str. 64.

⁽⁴⁾ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0215.

⁽⁵⁾ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2014)0232.

Utorak, 28. travnja 2015.

- H. budući da se potprogramom MEDIA u okviru programa Kreativna Europa (u daljnjem tekstu MEDIA) nude novi izvori financiranja te prilike za distribuciju i optjecaj europskih nenacionalnih filmova te za razvoj publike i potporu medijskom opismenjavanju;
- I. budući da bi jedan od ključnih ciljeva jedinstvenog digitalnog tržišta trebao biti izgradnja povjerenja u internet te poboljšanje pristupa legalnom audiovizualnom sadržaju, čime se doprinosi ulaganju u europske filmove;
- J. budući da je prvo prikazivanje u kinima kao glavni način za puštanje filma u distribuciju i dalje značajan izvor prihoda od filma te je stoga bitno za financiranje europske filmske produkcije i distribucije i ima velik utjecaj na uspjeh tog filma pri daljnjem prikazivanju;
- K. budući da bi, međutim, sve veći broj europskih filmova sa skromnim proračunom za produkciju i promociju imao koristi od fleksibilnijih strategija puštanja filmova u distribuciju i ranije dostupnosti u okviru usluga VoD-a;
- L. budući da bi se boljom organizacijom vremenskih intervala za puštanje filmova u distribuciju povećao broj potencijalnih gledatelja te bi nedopušteno gledanje filmova postalo manje privlačno;
- M. budući da su u skladu s člankom 13. stavkom 1. Direktive o audiovizualnim medijskim uslugama države članice obvezne osigurati da pružatelji usluga na zahtjev promiču europska djela; budući da se ta odredba provodi na različite načine uz različite razine pravnih zahtjeva, što dovodi do toga da ponuđači imaju poslovni nastan u državama članicama s najnižim zahtjevima;
- N. budući da je većina javnog financiranja europske filmske industrije, i iz nacionalnih izvora i iz izvora Unije, namijenjena filmskoj produkciji;
- O. budući da se u članku 14. Uredbe (EU) br. 1295/2013 o uspostavi programa Kreativna Europa navodi da Komisija uspostavlja „Instrument jamstva za kulturne i kreativne sektore” u cilju olakšavanja pristupa financiranju MSP-ovima u kulturnim i kreativnim sektorima te omogućavanja uključenim financijskim posrednicima da učinkovitije ocijene rizike povezane s projektima za koje MSP-ovi traže zajmove i financiranje;
- P. budući da je Komisija u svojem trećem izvješću od 7. prosinca 2012. o izazovima iz analognog i digitalnog doba za europsku filmsku baštinu skrenula pozornost na činjenicu da je samo 1,5 % europske filmske baštine digitalizirano; budući da je taj postotak i danas ostao isti unatoč ponovljenoj zabrinutosti da bi veliki dio te baštine mogao biti zauvijek izgubljen za buduće generacije, što se primjerice dokazuje činjenicom da je sačuvano samo 10 % nijemih filmova;
- Q. budući da se digitalizacijom i medijskom konvergencijom stvaraju nove mogućnosti za distribuiranje i promicanje europskih filmova preko granica te veći potencijal za inovacije i fleksibilnost, što istodobno prouzročuje važne promjene u ponašanju i očekivanju gledatelja;
- R. budući da je od ključne važnosti zajamčiti financijska sredstva za digitalizaciju, očuvanje i internetsku dostupnost filmske baštine i s njom povezanih materijala te uspostaviti europske standarde očuvanja digitalnih filmova;
- S. budući da se medijskim opismenjavanjem, a posebno filmskim, građanima omogućuje razvoj kritičkog razmišljanja i razumijevanja te se njime može poticati njihova kreativnost i sposobnost izražavanja;
- T. budući da bi se autorskim pravima u digitalnom dobu trebala i dalje poticati ulaganja u filmsku produkciju i stvaranje te nositeljima prava jamčiti odgovarajuća naknada i istodobno poticati razvoj novih usluga i prekograničnog pristupa građana i omogućiti kulturnim i kreativnim industrijama da i dalje doprinose rastu i stvaranju radnih mjesta;

Utorak, 28. travnja 2015.

U. budući da je bitno zajamčiti učinkovitu provedbu Direktive 2012/28/EU o određenim korištenjima djela siročadi te filmove uključiti u definiciju djela siročadi dostupnih javnosti;

Promidžba, prekogranična distribucija i dostupnost

1. potiče europsku filmsku industriju da i dalje razvija inovativne usluge, nove poslovne modele i distribucijske kanale za poboljšanje prekogranične dostupnosti europskih filmova u Uniji i, osim toga, kako bi se gledateljima širom Unije omogućio pristup sve široj lepezi filmova na sve većem broju platformi; s tim u vezi predlaže da europska filmska industrija izvuče pouke iz najboljih poslovnih praksi izvan EU-a;
2. prepoznaje učinak nedopuštene upotrebe kreativnih djela na kreativan ciklus i prava stvaratelja; naglašava potrebu za većom zakonitom ponudom visoke kvalitete i za podizanje razine osviještenosti mladih;
3. predlaže da se dalje istraži mogućnost razvoja prekogranične prenosivosti audiovizualnih usluga pri čemu se treba uzeti u obzir brz rast videa na zahtjev i mrežnih transakcija širom Unije jer bi se time gledateljima omogućio pristup filmovima bez obzira na to gdje se oni nalaze;
4. naglašava važnost ciljanog marketinga širom Unije pri kojem se uzimaju u obzir kulturne značajke europske publike kako bi se jamčila bolja i učinkovitija promidžba europskih filmova;
5. poziva stoga na veću dostupnost podnaslovljenih filmova kako bi se potaknuo prekogranični optjecaj europskih filmova, povećala osviještenost gledatelja o europskoj kulturnoj i jezičnoj raznolikosti i poboljšalo međusobno razumijevanje;
6. posebno primjećuje ulogu programa MEDIA u potpori podnaslovljavanju i sinkronizaciji kako bi se povećala dostupnost europskih filmova, osobito u podnaslovljenim originalnim verzijama, čime se olakšava njihov optjecaj i poboljšava poznavanje i razumijevanje europskih kultura i jezika;
7. naglašava važnost nedavno usvojene pripreme mjere naslovljene „Podnaslovljavanje dobivanjem informacija iz mnoštva kako bi se povećao optjecaj europskih djela” te budući rad Komisije pri provedbi te mjere;
8. nadalje, podupire inicijative kao što je pilot projekt Komisije naslovljen „Jačanje europske integracije preko kulture” čiji je cilj povećanje broja podnaslovljenih europskih filmova tako da se osiguraju nove podnaslovljene verzije izabranih televizijskih programa širom Europe;
9. naglašava temeljnu važnost daljnjeg poboljšanja dostupnosti filmova osobama s invaliditetom, posebno preko zvučnih zapisa i podnaslova;
10. naglašava poseban značaj europskih privatnih i javnih televizijskih stanica za filmsku produkciju, i za televizijsku i za kinematografsku koprodukciju, te ističe ulogu koju mogu imati pri osiguranju budućnosti brojnih, prije svega malih i srednjih, filmskih produkcijskih poduzeća u EU-u;
11. podsjeća na ulogu nagrade EP LUX, koja je s godinama sve više priznata, u promicanju europskih filmova prijevodom podnaslova pobjedničkog filma na sva 24 službena jezika Unije, čime se jamči bolja vidljivost i dostupnost europskih filmova te bolja osviještenost o njima; poziva nacionalne parlamente da u suradnji s informacijskim uredima Europskog parlamenta u državama članicama dodatno promiču nagradu LUX;
12. navodi da je potrebno promicati i podupirati europske koprodukcije te da povećanje takvih produkcija može dovesti do šire distribucije europskih filmova u Europi;
13. osim toga, naglašava sve veći uspjeh visokokvalitetnih europskih televizijskih serija i stratešku važnost dodatnog poticanja produkcije, distribucije i promidžbe takvih serija na europskim i svjetskim tržištima;

Utorak, 28. travnja 2015.

14. poziva države članice da podupiru i promiču posebna događanja poput filmskih festivala i turneja kako bi se poticali i podupirali širenje i optjecaj europskih filmova na njihovu teritoriju;
15. predlaže jačanje postojećih mjera za bolju optimizaciju cijene ulaznica za kino, razradu inovativnih promocija te ponuda za pretplatu kojima bi se doprinijelo privlačnosti i dostupnosti kinematografije za sve;

Razvoj publike

16. poziva distributere i kinoprikazivače da povećaju vidljivost i dostupnost filmova iz drugih europskih zemalja kako bi doprli do šire publike;
17. priznaje da su kina i dalje najznačajnije lokacije za predstavljanje i promidžbu filmova te da su to mjesta s bitnom socijalnom dimenzijom gdje se ljudi sastaju i razmjenjuju mišljenja; naglašava da se zatvaranjem malih i neovisnih kina, posebno u malim gradovima i manje razvijenim regijama, ograničava pristup europskim kulturnim resursima, baštini i dijalogu; u tom kontekstu poziva Komisiju i države članice da podupru opremanje svih ekrana tehnologijom za digitalnu projekciju i zvuk kako bi se takva kina sačuvala;
18. naglašava važnost promicanja filmova u ranoj fazi proizvodnje kako bi se poboljšao njihov optjecaj i jamčila veća osviještenost potencijalne publike širom Europe;
19. naglašava važnost programa MEDIA pri testiranju inovativnih pristupa razvoju publike, posebno podrškom festivalima, inicijativama za filmsko opismenjavanje i mjerama za razvoj publike;

Ravnopravni uvjeti

20. podsjeća na to da su u skladu s člankom 13. stavkom 1. Direktive o audiovizualnim medijskim uslugama države članice obvezne osigurati da pružatelji usluga na zahtjev promiču europska djela; naglašava da se ta odredba provodi na nejednake načine uz različite razine pravnih zahtjeva, što bi moglo dovesti do toga da ponuđači imaju poslovni nastan u državama članicama s najnižim zahtjevima;
21. smatra da bi svi koji imaju ekonomsku korist, čak i neizravnu, od djela europske kinematografije preko izravnih provizija, marketinga ili širenja, uključujući poveznice ili provizije na osnovi videa na zahtjev, trebali financijski doprinostiti stvaranju europskih filmova; poziva Komisiju da se vodi tim načelom, čak i kad sa stajališta tržišnog natjecanja ispituje sustave država članica za financiranje filmova;
22. poziva Komisiju da to uzme u obzir kad bude predlagala reviziju sadašnjeg pravnog okvira kako bi se na europskom audiovizualnom tržištu jamčili ravnopravni, jednaki i poštenu uvjeti za sve pružatelje usluga;
23. poziva platforme za video na zahtjev i internetske usluge videa na zahtjev (SVOD) da javno objave podatke o tome koliko je puta odgledan svaki pojedini film iz njihove ponude kako bi se zajamčila odgovarajuća procjena njihova učinka;

Financiranje

24. smatra da bi, radi poboljšanja optjecaja europskih filmova na europskom i međunarodnom tržištu, javno financiranje produkcije i distribucije trebalo biti uravnoteženije kako bi se povećala potpora za razvoj, promidžbu i međunarodnu distribuciju;
25. smatra da je potrebno realno povećati financijska sredstva za distribuciju, promidžbu i marketing filmova, no ne na teret financiranja produkcije;
26. posebno poziva države članice da povećaju javno financiranje kako bi u ranoj fazi poduprle distribuciju i promidžbu nacionalnih filmova u inozemstvu te nenacionalnih europskih filmova;

Utorak, 28. travnja 2015.

27. poziva države članice da promiču inicijative za olakšavanje produkcije, distribucije, dostupnosti i privlačnosti europskih filmova; smatra da bi se primjenom nižih stopa PDV-a za kulturna audiovizualna djela, bez obzira na to prodaju li se na internetu ili izvan njega, poticao rast novih usluga i platformi;
28. naglašava ulogu Instrumenta jamstva za kulturne i kreativne sektore u okviru programa Kreativna Europa kojim se malim i srednjim poduzećima u kulturnim i kreativnim sektorima olakšava pristup financiranju te potiču dodatna ulaganja financijskih posrednika, čime se povećavaju mogućnosti financiranja filmske industrije;
29. predlaže ocjenjivanje djelotvornosti i učinkovitosti europskih i nacionalnih sustava financiranja filmova, pri čemu se posebna pozornost treba obratiti kvaliteti i doseg financiranih filmova te istodobno uzeti u obzir dostupnost i učinkovitost instrumenata financiranja za marketing i razvoj publike; poziva Komisiju da primjere najbolje prakse koji proizađu iz rezultata prosljedi državama članicama;
30. podsjeća na to da su za filmsku produkciju i koprodukciju potrebna znatna financijska ulaganja i da se sadašnjim pravnim okvirom ne sprečava izdavanje dozvola za više teritorija te stoga naglašava da bi se trebala i dalje očuvati različitost sustava produkcije i distribucije kako bi se poticala ulaganja u europske filmove i odgovorilo na jezičnu i kulturnu raznolikost europskog tržišta te očuvala i promicala kulturna raznolikost;
31. naglašava da europski filmovi dobivaju sredstva iz velikog broja europskih, nacionalnih i regionalnih javnih fondova te da bi trebalo poticati veću komplementarnost pri upotrebi tih fondova kako bi oni postali učinkovitiji;

Europski filmski forum

32. pozdravlja inicijativu Komisije za uspostavu europskog filmskog foruma kako bi se olakšao strukturni dijalog sa svim dionicima u audiovizualnom sektoru o izazovima s kojima se taj sektor u digitalnom dobu trenutačno suočava, kako bi se poboljšala suradnja, objedinjavanje informacija i razmjena najboljih praksi;
33. s tim u vezi poziva na šire sudjelovanje i suradnju svih nadležnih institucija, posebno s Europskim parlamentom;

Medijska pismenost

34. poziva države članice da ojačaju svoje napore za poboljšanje medijske pismenosti, a posebno filmske pismenosti, u školskim programima i institucijama za obrazovanje u kulturi, te da na nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini razrade inicijative u koje će uvrstiti sve razine formalnog, informalnog i neformalnog obrazovanja i usavršavanja;
35. svjestan je posebnog značaja kina za filmsku i medijsku pismenost kao međugeneracijskog mjesta učenja te pozdravlja sve mjere kojima se ciljano promiče ta funkcija kina;
36. skreće pozornost na promidžbu obrazovnih filmova za mlade te podupire natjecanja na kojima ih se potiče na stvaranje audiovizualnih djela; naglašava također mogućnosti koje nudi program MEDIA pri potpori projektima filmskog opismenjavanja;

Inovacije

37. podupire inovativne projekte i prakse poput pripreme mjere Komisije za optjecaj europskih filmova u digitalnom dobu, osmišljene za testiranje fleksibilnijeg puštanja filmova u distribuciju preko različitih medija u više država članica te pozdravlja uvrštavanje te djelatnosti u program Kreativna Europa;

Utorak, 28. travnja 2015.

38. smatra da bi od takvih inicijativa za fleksibilnije vremenske intervale za puštanje filmova u distribuciju koristi imale određene vrste europskih filmova u smislu vidljivosti, dopiranja do publike, prihoda i nižih troškova, te potiče Komisiju i države članice da takvim inicijativama posvete veću pozornost;

Digitalizacija i arhiviranje

39. poziva države članice da zajamče digitalizaciju kinematografskih djela te da uz zahtjev za pohranjivanje prema međunarodnom standardu digitalnog originala za digitalne filmove uspostave obvezni mehanizam pohranjivanja za digitalne formate ili da svoje postojeće mehanizme prilagode takvim formatima;

40. naglašava važnost audiovizualnih arhiva, posebno onih iz ustanova koje se bave filmskom baštinom i javnih televizija te potiče države članice da zajamče primjerenu razinu sredstava i sustava stjecanja prava kako bi se olakšalo ispunjenje njihove zadaće javnog interesa, uključujući očuvanje i digitalizaciju filmske baštine kao i omogućavanje javnog dostupa toj baštini;

41. naglašava važnu ulogu europske digitalne knjižnice EUROPEANA kao digitalne knjižnice za europsku audiovizualnu baštinu (i za film i za televiziju);

o

o o

42. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji te vladama i parlamentima država članica.
